

БУРЯАД ҮНЭН

№ 36 (13044)

1970 оной

февралин 13,

пятница

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министруудэй Советэй орган

БУХЫ ДЭЛХЭЙ БЭЛДЭНЭ

ЛОНДОН. (ТАСС). Великобританин Коммунист парти В. И. Ленинэй зохёолнуудыг улам эдэбхитэй, үргэнөөр шудалха зорилготой хэдэн олон хэмжээг эбуулануудыг хараалханхай. «Ленинэй зохёолнуудыг шудалха хэрэгтэй тон шулаада тоолонбди. Эдэ зохёолнууд манай тэмсэлэй шулалын шулаа асуудалнуудта пролетаридай асуулхэ вождиш ямараар хандога байһанай гол удхыг ойлгохо ара олоно, теори ба тодорхой зорилгонуудта хабатай манай ябуулыг баяжуулана» гэжэ КПВ-эй гэгээрэлэй таһагай хүтэлбэрлэгшэ Бэтти Мэтьюз ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрлөхөдөө хэлэбэ. «Бидэ, Англин зон, капитализмын оршон байдалда демократиш түлөө тэмсэхэдэ Ленинэй зохёолнуудыг илангаяа үргэнөөр хэрэглэбди.

«Национализм ба интернационализм» гэһэн темээр мүнөө бүхэ партийна эмхинуудтэ дискуси эмхидхэдэнэ гэжэ Мэтьюз мэдээсэ. Тэндэ гол түлэб В. И. Ленинэй зохёолнууд тухаа хөөрлөдөө болодог. КПВ марксизм-ленинизмын хэдэ хэдэн зохёолнуудаар, тодорхойлон хэлэбэ, В. И. Ленинэй «Империализм — капитализмын дээдэ шата мун» гэһэн зохёолоор тезисүүдыг гаргаа. Эдэ зохёолнуудтай гол заабаринуудыг ойлгуулан тайлбарилха, тэднине мүнөөдэрэй шулаа зорилгонуудта хэрэглэхэ гэжэ тезисүүдэй гол зорилго болоно. В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо зориулагдаһан лекцинууд районко эмхинуудтэй хүтэлбэри доро хургуулинуудта, бусад гарнуудта үнгэргэдэнэ. Ороной хэдэ хэдэн районнуудта Ленинэй ойн баярта зориулагдаһан выставкунууд эмхидхэдэхэ, фильмууд хургуулагдаха байха.

РАНГУН. (ТАСС). «Лоута Пейдү Нейшн» гэжэ газетэ В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо зориулагдаһан статья толибдо. «Шуудан» гэжэ нийтэ политическэ журналай һуулай номерой түрүү бэшэ мун ээ Ленинэй ойн баярай бэлдэхэдэ зориулагдаа. Бирмэдэхэ национально-сөөлөөрлэһэн хүдэлөөнэй хүтэлбэрлэгшэ генерал Аунг Сан В. И. Ленинэй зохёолнуудыг шудалһан, үгэ хэлэхэдэ тэднине дурдадаг. Ленинэй тобиолоннуудыг Бирмын революцида тааруугаар хэрэглэхэдэ байгаа гэжэ журнал хануула. Ленинэй түрэн үдэрыг уласхоорондын эмхинуудтэй, мун бүхэ ороннуудтэй (тэр тоодо Бирмын) ажаллаа үргэнөөр, баяр баясхалтайгаар тэмдэглэхэ эгээд эдэ хоёр статья дотор онсолон тэмдэглэдэнэ.

В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэхэ, Бирмын гэгээрэлэй министр түрүүтэй комитет байгуулагдаа.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкын коммунистуудтэй бүхэ ажал ябуулаха В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэдэ нэгтэ холбоотой болохой гэжэ США-ай Коммунист партина Национальна комитетэй гэгшүүн, уласхоорондын асуудалнуудта талаар секретарь Джеймс Джексон ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрлөхөдөө хэлэбэ. Империализмын ленинизм ёһоор сэнхэлэ тэрэнэй хуржэлтын хуули ёһыг шудаллаха, тэрэнтэй дашарамдуудыг США-ай гадаадын политикын ээрхэг турникэй ябуулыг гол удхыг тодорхойлон хэлэбэ, вьетнам арада эсэргүү америкын империализмын ээриг эгүүн дае шүүжжэлэхэ, элишлэхэ манай гол анхарада байна.

Холбоот Штатуудтэй коммунистууд США-ахи хүдэлмэришэй хүдэлөөнэй нэгдэл улам баяжуулахын түлөө бүхэ дэлхэйн ажалшадтэй уласхоорондын пролетар таархалай ленинизм гол ёһончудтэй мандахын түлөө тэмсэлээ улам үргэдэхэ, шанайшаха байхо гэжэ Д. Джексон хэлэбэ. Ленинэй заадагтэй ёһоор, дарагшадыг илсхэ үндэһэн ара энэ нэгдэлдэ, пролетарскэ интернационализмдэ биш.

Д. Джексонэй тэмдэглэһэн ёһоор, Холбоот Штатуудта марксизм-ленинизмыг улам эхээр һонирходог болоо. Америкын студентнээр, профсоюзнуудтэй, интеллигенциш түлөөлэгшэд мүнөө уеын шулаа асуудалнуудта хароо олохын тула В. И. Ленинэй зохёолнуудта хансабаг болоо. Нью-Йоркдо һаяхан эмхидхэдэһэн, марксизм гэгээрэлэй түб Компартиш гэгшүүд бэшэ нилээд олон шагнашадыг элсүүлэбэ.

Компартиш үүсхэлээр байшаа оной хабар Европын социалист ороннуудта тухай ажиллаһанууд эмхидхэгдэхэ юм. В. И. Ленинэй түрөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэхэ хабарта дуратай американчууд тэндэ ошожо болохо гэжэ Д. Джексон хэлэбэ.

БРАЗЗАНВИЛЬ. (ТАСС). «Ленин Дэлхэй дээрхи түрүүшын социалист гүрлэши байгуулааг, Марк болон Энгельсын һураалыг бодото дээрхи бэсүүдэлэн сэгэн мэрэн ажал ябуулаша байһанаа гэднэ, марксизм теори дээдэ шатадан хуржэлэн байна. Ленинэй асуулхэ суртал бодол мүнөө үеын объективн агуулхэ хүсэл болоо» — гэжэ Кенсин Ардай Республикын хэлбэлэй ба информацийн хүдэлмэришэдтэй профсоюзтэй генерална секретарь Жорж Олоу ТАСС-ай корреспонденттэй мэдээсэбэ. — Ленинэй асуулхэ суртал бодол бүхэ дэлхэйн революционо хүдэлөөндэ, мун Африкадахи пролетар хүдэлөөндэ, тодорхойлон хэлэбэ, Кенсин арада гайхамшаг удаха шанартай.

«Манай профсоюз конгресс арадыг дэлхэйн бүхэ арадуудтэй һайндэрэй—Ленинэй ойн байрай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удаха шанартаг танилсулахын тула бүхэ арга боломжоо хэрэглэхэ хүсэлэнтэй» — гэжэ Олоу онсолон тэмдэглэбэ.

ЛЕНИНЭЙ ШАНДА ХҮРТЭХЫН ТҮЛӨВ

Бэшүүрэй совхозой хоёрдохи отделенин малшад түл абаглын халуун хаһа амжалтагайгаар үнгэргэжэ, тэднээ гарзугуйгөөр ондо оруулаха гэжэ унаһан малгайгаа абаха заадагуй ажаллажа байһанхай. Малшадтэй харюусалгатай ажалдан совхозой механизаторнууд сөгнөһөгшүй ехэ туһа хүргэжэ байдаг. Халхан отделенин һү хаалин табатади фермын малшадта туһалалсажа байһан А. К. Афанасьевтай уулзажа хөөрлөдөөһөн байһаб. «ДТ-75» трактораараа оёо онги үбһе малшадта асаржа үгөөд байгаа һэн. Нүхэр Афанасьев трактор жо-лодоожо эхилһээр арбан долоон жэл боложо ябана. Энэ ажалдаа дуратуй, трактораа үргэлжэ заһажа ябадаг дээр-нэнь машинаныг өбдэрлэтгүй, ходо һайн байдаг юм. Үнгэргэһэ жэлдэ Афанасий Калистратович 1217 гектар зөөлөн халхалга хэжэ, түсөөһө 150—

Мидэга Раднаевна Найданова Хяагтын аймагай Хүдэрнин совхозой мал ажал дээрэ хэдэн жэл хүдэлжэ байна. Энэ нүхэр жэл бүрингөө түсөө, уялгаа амжалтатай дүүргэдэг юм. Нёдондо үнээн бүрингөө 2540 литр һү наажа, совхоз соогоо түрүү һуури эзэлэ һэн. Хяахан Хяагта хотодо болоһон аймагай хүдөө ажахын түрүүшүлэй зүблөөн дээрэ нүхэр Найдановада «Аймагай эрхим хаалишан» гэһэн нэрэ зэргэ олгодожо, үнэтэ шан баруулагдаа. Мидэга Раднаевна ажалайнгаа дүй дүршэлыг залуу үгэндэ дамжуулдаг һайн заншалтай юм. Ферма дээрэ үдэрэй гурым, мэрэгжэлтэдэй захяа заабаринуудыг наринаар баримталха гэжэ оролдодог. Багша Ленинэй ойн хүндэллэй социалист мурсыондэ оролсоо, үнгэргэн жэлэйһинхэ үшөө һайнаар ажаллаха зорилго табиһанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Р. Найданова. А. СУРМАЧАЙ фото.

ЭРХИМУУДЭЙ НЭГЭН

160 процент дүүргэһэн байна. Совхозой дирекци, партком энэ амжалтыг сэгнэжэ, үнэтэ бэлэг, хүндэллэй грамотаар шагнаһан байха юм. Анатолий Калистратович аймаг соогоо түрүү механизаторнуудтай тоодо оролсожо, «Ажалдай алдар солын» дэбтэртэ бэшгэдөөһөн намтартай. Совхозой хүтэлбэрлэгшэ Афанасьевтай дүй дүршэл ехэтэй, уни удаан хүдэлһэн тракторист хадань харюусалга ехэтэй ажалда алгыздэг. Түл абаглын халуун хаһын эхилээд байхада, малшадые үбһе хулаһар дутаахагүй, мун сугларһан шөхөөнь саг соонь сабилаһан, тариалан дээрэ гаргажа абахыг нүхэр Афанасьев оролдодог юм. И. ТКАЧЕВ.

АЖАЛАЙ СОЛЫН ДЭБТЭР

Буряадай Ой модоной промышленностин обком болон «Забайкалесс» комбинат ажалдай алдар дэбтэр һайшаг бии болбо. Энэ дэбтэр соо ажалдаа амжалта туһалаһан түрүү хүдэлмэришэдтэй, бригадануудтэй нэрэ соло бэшгэлэхэ юм. Эгээл түрүүн энэ дэбтэр соо Хурамхаанай леспромхозой модо-

ШАДАЖА ҮДХЭБЭЛ—ОНОХОШ

колхозой хүтэлбэрлэгшэд хэлэдэг. Тэрэнь зүйтэйһе гэе. Тигээбэһе хоёр-гурбан жэлһе энэ барилгын гаргаша сүм тээрэроулдэгдэ. Игээд ерэхэдэ гол түлэб ажалдай эмхидхэлэй үшөөл муу дээрһеэ гахайн мяхан үнэтэй болоно гэһэнэ. Мунб гэхэдэ, нэгдэхөөр, хоёр жэлжэ ферма байхада эдбэ хамнабарин ажалда хүнүүд олон хэрэгтэй болоно. Хоёрдохор, фермануудтэй хоорондо тэжээл зөөхэ, элдэб абадал хэхэлэ, гаргашан баһал ехэ болоно ха юм. Энэ бүгдэе харада абажа, колхоз энэ жэлһе хойшо бүхэ гахайнуудта нэгэ газар суглуулаха гэжэ шийдэбэ. Тимээжэ гахай туруулаха, поршонхо тулжүүлэхэ тусгаар һайн байра түүхээр байһанэ.

Хэнийһе мэдэхээр хэтынше һайн оньһожоруулагдаһан байртай аад, дүршэлтэй бэрхэ, үнэн шударгы хүдэлмэришдтэй һаа, амжалта туйлаһан бэрхэтэй. Тимээ ажалша бэрхэ гахайшад колхоздо биш. Давыд Сергеевич Соколов гахайшанаар арбаат жалдэ хүдэлэнэ. Энэманай дажа абаһан ажаллаа тон ехэ харюусалгатайгаар халдадаг, бүхэ мэрэгжэлтэ шадабарлаа гарган хүдэлдэг хүн. Нёдондо Давыд Соколов ехэ гахайнуудта бутгынь хоёр дахин түрүүлэд, сула һайн

Урлань гахайшанай ажалыг муу, ходо үнэр танар гутжаха абаха муухай хүдэлмэришэд гэжэ хүнүүд тоолодог байгаа. Мүнөө гахайшан хүдөөгэй эгээл хүндэтэй, харюу салга ехэтэйһе мэрэгжэлтэтэй нэгэн болоно. Түлөөһөнийһе ехэ. Гахайшад нүхэд Васильев, Вайловский гэгшэдтэй гэртэ ороо һаантнай, мүнөө үеин айдла байдаг телевизор, радиоприёмник, хубсааһа угаадаг машина, мотоцикл, библиотекэ—бүхэ юмун хуу байха. Гахай хүтэлбэрлэгшэд колхоздоһе, тэзине хаража байһан хүнүүдтэһе ашаг олоо ехэтэй байна бшуу. З. ФАДЕЕВ. Улаан-Удын аймаг.

БУХЫ ФЕРМЭНУУДТЭ—НЭГЭ ҮРЭЖҮҮЛЭГШЭ

Эдэ бүгдэе харадаа абажа, колхозой хүтэлбэрлэгшэд бүхэ фермануудтэ нэгэ техник-үрэгжүүлэгшэе табиха гэжэ шийдэбэ. Шэнэ жэлэй эхинһе «ГАЗ-69» автомашинаар дүршэл ехэтэй техник-үрэгжүүлэгшэ Ошор Лопсонов хуусаев колхозой главна зоотехник К. С. Цидеев хоёр бүхэ ферманууд дээгүүрээ тойроод явадаг болоо. Үдэртө ферма бүһэндэ хоёр улаа ержа, ототой болоһон үнөөдье үрэгжүүлэнэ. Нимэ арғын зохид байһанинь элитэ. Зүгөөр техник-үрэгжүүлэгшын нимэ гуримаар ажаллахада бэрхэсэлнүүд яһала ушардаг. Зарим фермын хаалишад үрэгжүүлэгшэ үнээдэ бэлдэгшүй байжа, тэдэ-нэртэ һаад хэнэ. Зүгөөр Галбайн,

НАЙДАМТАЙ ХҮРШЭНЭР, ХАНИНАР

Улаан-Баатар. ТАСС-ай корреспондент К. Болдоховон ингэжэ дамжуулаа: Буряадай АССР-эй Захаамнай аймаг, МНР-эй Булган аймаг—хүршэнэр юм. Монголой Ардай революцион болон түрүүшын жэлүүдэдэ эхилээд, бүхэ талаараа хүгжэжэ, улам гүнзгэй удхатай боложо байдаг аха дүүгэй хани барисаан эдэ аймагуудтэй ажаллаша холбоо. Булган аймагай зон хаяхан Буряад оронһоо ерһэн революцион ветеран Д. Ц. Очировые халуунаар угтаба. Энэ хадда Монголой революцион эхнэдэ революцион вождэ Сүхэ-Баатартай танилсаһан, тэрэонтой хамта хүдэлһэн юм. Совет айлшантай уулзалга, Сүхэ-Баатар тухай, Совет Россия ба Монгол ороной хубуудтэй дайсадтай тулалдаһан хамтын тэмсэл тухай хөөрөөн ажалшадые, илангаяа залуушуудыг, ехэтэ һонир-

УРЭ ЕХЭТЭЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

Совет-япон экономическа дүрбэдхи зүблөөнэй пленарна заседани Москвадахи Айлшадтэй байһан соо февралын 11-дэ болоо. Советскэ Союзай министрствунуудтэй, гадаадын худалдаа наймаанай нэгдэлнүүдтэй, ажахын эмхинуудтэй түлөөлэгшэд, Японой промышленна, худалдаа наймаанай хэдэ хэдэн томо компанинуудтэй ба фирменүүдтэй

„ЭКСПО-70“ ГЭЖЭ ВЫСТАВКЭДЭ „СИБИРЬ БА АЛАС-ДУРНА ЗҮГ“ ХАРУУЛАГДАХАН

НАХОДКО. (ТАСС). Осакато хотодо үнгэргэгдэхэ «Экспо-70» гэжэ бүхэдэлхэйн выставкын Советскэ павильондэ бүридэлдэ орохо «Сибирь ба Совет Алас-Дурна зүг» гэжэ экспозициин гол экспонатууд

„ЭКСПО-70“ ГЭЖЭ ВЫСТАВКЭДЭ „СИБИРЬ БА АЛАС-ДУРНА ЗҮГ“ ХАРУУЛАГДАХАН

«Фусасима-Мару» пароходоор Японо эльгэгдэбэ. Эдэ экспонатууд Совет засагай жэлнүүдтэ Сибирь ба Алас-Дурна зүгтэ болон гайхамшаг ехэ хубилантууд тухай выставкэдэ ергэһэдтэй хөөрөжэ байха.

УРЭ ЕХЭТЭЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

Совет-япон экономическа дүрбэдхи зүблөөнэй пленарна заседани Москвадахи Айлшадтэй байһан соо февралын 11-дэ болоо. Советскэ Союзай министрствунуудтэй, гадаадын худалдаа наймаанай нэгдэлнүүдтэй, ажахын эмхинуудтэй түлөөлэгшэд, Японой промышленна, худалдаа наймаанай хэдэ хэдэн томо компанинуудтэй ба фирменүүдтэй

УЛААН-БААТАР. ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТ

Буряадай АССР-эй Захаамнай аймаг, МНР-эй Булган аймаг—хүршэнэр юм. Монголой Ардай революцион болон түрүүшын жэлүүдэдэ эхилээд, бүхэ талаараа хүгжэжэ, улам гүнзгэй удхатай боложо байдаг аха дүүгэй хани барисаан эдэ аймагуудтэй ажаллаша холбоо. Булган аймагай зон хаяхан Буряад оронһоо ерһэн революцион ветеран Д. Ц. Очировые халуунаар угтаба. Энэ хадда Монголой революцион эхнэдэ революцион вождэ Сүхэ-Баатартай танилсаһан, тэрэонтой хамта хүдэлһэн юм. Совет айлшантай уулзалга, Сүхэ-Баатар тухай, Совет Россия ба Монгол ороной хубуудтэй дайсадтай тулалдаһан хамтын тэмсэл тухай хөөрөөн ажалшадые, илангаяа залуушуудыг, ехэтэ һонир-

УЛААН-БААТАР. ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТ

Буряадай АССР-эй Захаамнай аймаг, МНР-эй Булган аймаг—хүршэнэр юм. Монголой Ардай революцион болон түрүүшын жэлүүдэдэ эхилээд, бүхэ талаараа хүгжэжэ, улам гүнзгэй удхатай боложо байдаг аха дүүгэй хани барисаан эдэ аймагуудтэй ажаллаша холбоо. Булган аймагай зон хаяхан Буряад оронһоо ерһэн революцион ветеран Д. Ц. Очировые халуунаар угтаба. Энэ хадда Монголой революцион эхнэдэ революцион вождэ Сүхэ-Баатартай танилсаһан, тэрэонтой хамта хүдэлһэн юм. Совет айлшантай уулзалга, Сүхэ-Баатар тухай, Совет Россия ба Монгол ороной хубуудтэй дайсадтай тулалдаһан хамтын тэмсэл тухай хөөрөөн ажалшадые, илангаяа залуушуудыг, ехэтэ һонир-

УДХА ШАНАРЫНЬ ГҮНЗЭГҮЙ, ҮҮРГЭНЬ ЕХЭ

«Ирославска городской партийной организации партийная суглаан үнэгэргэдэг дүрнэл тухай» КПСС-эй ЦК-ийн абанан тогтоол дотор нийгэмд заагдахтай: «Суглаануудыг байнаар бэлдэх шухала, мэдээлэл, үрэг хэргээр хөндөгчид андалдаггүй, партийна гурим сахилтын, бие биед эрилтэ эхэтгээр хандалгын оршон байдалдаа төрөнэй үнэгэрэ тухайн оролдох шухала. Асуудалуудыг бэлдэгдээ, зүблэн хэлсэлгээд юрын нөмүүнстнуудыг, илангаяа хүдэлмэриншдыг үргэнээр сабаадуула, суглаанууд дээр ходо үгэ хэлжэ, нанал бодолоо сэхэрууль хубаадажа байна бүхы шухала эрхэ нүхсэл тэдэндэ олгохо».

Эдэ гол эрилтэнуудыг баримталаад байгаа хада, суглаанай удха шаран улам дээшлэхэ, зорингоо хэрэгтэй хүргэхэ байланинш мэдээжэ. Би өөрийнгоо тусхай эргээр партийна организацинуудта абахадаа, суглаануудыг хабалдаа саха ушартай болодог. Байн бэлдэхдээ суглаанай хойнохи урныг аша тунаар эхэ байдаг гэжэ ходо ажгалжа ябагшад. Партийна суглаан тухай нанал бодолоо андалдаха гонх үүхэтэй гараад байхада, биеэ өөрийнгоо наанага ибаан юмнээсээ хэдэн үгээр тоошохо хүсэлтэйб.

Шэнэ-Баранэй мехзаводой партийна суглаанай анхарлаа табигдаан асуудал тушаа үгэ хэлсэлгээ болохо, эгээл түрүүнд хүдэлмэринш Сомон үгэ абаа хан. Уданыг мастер Вондляр нуурнаа бодоо. Эдэ хоёр үгэ хэлсэлгээ, зүбнэгдэжэ байгаа асуудалдай гол явандыг хүрөө хан хан. Тэднэй үүдэлээр хойно хойнохо нубаржа байгаад, олон коммунистууд үгэ хэлэ бэлэ, Хүйтэн болохоно

урд пресс-тагналгын цехэй барилгыг дууаха хэрэгтэ коммунистуудай оруулаха хубита тухай асуудал тинхэдэ зүбнэгдээн юм. Энэ асуудал тэрэ үгэ коллективэй бэлдүүлэхэ гол шухала хүдэлмэринш байгаа. Хамтаараа өгчэ наналтайгаар хэлсэжэ абанан шиндхэбэрийн хүсэн тусгаар олоо байна ха юм. Өөхөднөө, мун партийнабонэ эдэбхитэдэй хүсэн элсүүлжэ, энэ хэрэгт шиндхэлгээд зорюулан тулаада, партийна тогтоолоо урматтайгаар бэлдүүлнэ юм. Тэрэ барилга хараалхан болзорноо шилээд урил ашагалтада үгэтэнэ байгаа.

Үнэгэрэн жалэн сентябрийн түсэбне Шулуутан леспромхозойд дүүргэжэ шадаагүй. Тэрэ хэбээрэ хүдэлөөд байгаа хадаа, саашадаа али эргын түбэгтэй байдалдаа орохо бэлэй. Энээнине шүүжэ, шэнжэлжэ үзөөд байхада, леспромхозыг яаж гээгдэлнэ гаргаха тухай асуудалыг бүхы коммунистуудай зүблэн хэлсэлгээд партком табиан юм. Суглаан дээр үгэ хэлсэлгээдй дурдал, шүүжэлэлт сүм багтаан, тодорхой, хүн бүхэнэй харуусалга тодорхойлон тогтоол тинхэдэ абтаа наад даа. Түмэр замнаа платформонуудыг модо ута заидан тээжэ аргатай болгон түхээр модо бэлдэхдээ пунктинуудыг бага комплексно бригадануудыг шэнээр эмхидхэхэ, нэмжэ табиба, ашаа тээжэ гуримшуулаха, модо шэрээг алаанай маншинууд халаанда оруулагдаха. Бүхы хүсээг элсүүлжэ, гарта хүртөөрөө хам оролсоод байхада, харуусалга шанагдаад байхада хубилалта болоогүйдөө арганыгүйд. Энэ леспромхозойд саг соогоо гээгдэлнэ гэжэ гаража, модо бэлдэхэ жэ

тэйнгэ түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа хэн.

«Татарский ключ» гэжэ карьероуправления партийна организациин коммунистуудан суглаан эдэбхитэйгээр, эмхи гуримтайгаар боложо үнэгэргэдэг. Суглаанай болоходо коммунист бүхэн өөрийнгоо нанал бодолыг бэлэ нүхэдтээ хубаадахаг оролдодог, шиндхэбэрийн дүүргэлтэдэ мун шударгыгаар хабалдааг, үйлдэбэри дээрэ түрүү эргэдэ ябахэ үүргөө эрхимээр дүүргэхэнь гадна, нинтэ-политическэ хүдэлмэрин үргэнээр юбууддаг. Вүгэдэ коммунистуудай оролдосын лэ хүсөөр энэ предприятия байн үр дүн туялагдаг, нэгэ жэгдээр хүдэлдэг болонхой.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз В. Н. Ленинэй эхэ ойн хүндэлдэ дэлгэрэн социалист мүрьсөөндэ хабалдагсама, хүдэлмэринш үрэг дүн нилээд байнараа. Гэбшье тус ажахыда хэрбээ экономическэ хүдэлмэринш байнаар табигдахтай байгаа наа, үшөө бүри байн амжалта туйлажа боломоор лэн. Энэ дутагдалаа ойлгохо, колхозой партком тус асуудалыг коммунистуудай хэлсэлгээд табиа хэн. Ажахын тоосоо колхозойгоо гол халбаринуудта шэбтүүлэхэ гэнэн гол шилээлтэйгээр тэрэ суглаан үнэгэрэ.

Нигэжэ Загарайн аймгай олонхи партийна организацинууд бүхы үгэ хамтын суглаанай үүргэ дээшлүүлэхэ, төрөний хамтаараа хүтэлбэрлэхэ орган болгохо зорилгоор эмхидхэлт горитой хүдэлмэри бэлдүүлжэ байна. Партийна суглаан бэлдэхдэ хайнтайгаар, эмхитэйгээр үнэгэргэдэг партийна эхин организацинуудай дүн дүршэл согоолодоно

Н. КУЧУМОВ,
«Вперед» газетин редакторой орлогош.

ШЭЭЗ УСТАВ—ДЭВЖЭЛТЭЙН ЗАМ

(КОЛХОЗОЙ ТООСОТО БУНГАЛТЫН СУГЛААНБАА)

Хүдөөгийнэй амжалтад мүнхэ-шүгэй шэн зоригго ажаланыг шэнэ амжалта илалтаар бидэриг тусубтэ табан жэлэй дүрбэдхэн жил түгээбэ. Энэ барагдлан жэлэй хугасаа соо али эргэ хүдэлжэ гаранаа согсолон бүрдхэжэ, зарим гэдэ дутагдалуудаа элрүүрэн, байнга очоо мяха, бу, нооно, үндэгэ, орооно тарланай болон ороонодо бусад продуктуудыг бүри эхээр үйлдэбэрлэхэ, гүрндэ худалдаха түсэб, улгануудла саг болзортоно бөлүүлэхэ тухай, мун ажахынгаа шэнэ Уставыг наган дуугар баталан абахэ тоосоото бунгалтын суглаанууд аймгуудай колхозуудта хаа хаангүй үнэгэргэжэ хабалба. Бригада, отделенинуудай хамтын суглаанууд дээрэ бунгалтадан колхозинуудтай түлөөлгүшэ тэрэ тоосоото бунгалтын эдэ суглаанууд үнэгэрэн жэлнуудейхэдэ ороходо нагал оидоон байна гэжэ тэмдэглэлтэй. Байхан үнэгэргэдэгэн Бэшүүрэй аймгай «Дружба» колхозой тоосоото бунгалтын суглаан дээрэ хэгдээн амжалтанууд ажанье амтээр гэршлэлтэй буюу. Дээрэ дурсагдагана агажын түрүүлэгшэ Н. Юсуповай хэбэн: «Үнэгэрэн жэлэй дунгүйд, шэнэ жэлэй зорилгонууд» гэнэн дэлгэрэн «Лилхээ соо колхозинуудан туялаан амжалтанууд, усдагчид үгүдтэр дутагдалууд, мун колхозойгоо гол халбаринуудыг ямар аар эрхилжэ, экономикооо улам байнаар хүтжөөн, олоо орошо бүри эхээр дээшлүүлэхэ үргэнэ ам зааган шэнэ Уставай гол ёно гуримууд али тодо жэмжүүдээр баримталагдан, тодорхойгоо хануусалдаа.

Энэ колхоз аймг дотороо томоон ажахынуудай наган юм. Үнэгэргэжэ жэл нэгэ миллион 459 мянган түхэртай олоо доход оруулан тус ажахын гол халбарин—мал ажал, Байнга оной яварини нэгэнэй байдалаар энэ колхозой отара, гүррүгүүдтэ 14024 хони, 1944 хүр, 480 толгой адуун бии байгаа.

Ажахын түрүүшүүд үнэгэрэн жэлдэ орооно тарга болон ороодой эдэ, хартааба ургуулаха, хуунаа, мяха үйлдэбэрлэхэ, хонь малайнгаа тоо толгой олоошоруулаха, тэрэнтэйгэ ашаг пэмые дээшлүүлэхэ талаар зарим гэдэ амжалтануудыг туялаан байха. Хонь шилээбэл, зарим отделенин хоньшош В. Б. Тугутов, А. И. Попов, Ш. В. Иванов болон бусад 100 эхэ хонин буринөө 90—99 хурьга түгүүлжэ, хонин буринөө 3,640 гарам нооно хайналхан бэлэй. Мун харуулжа байнан малайнал шөгнүүрүү сүүдэхэ соо дунда эргээр 900—1000 граммаар нэмээдэг түрүү малшад, хара бурингоо даабарин сүм дүүргээн дүй дүршэлтэй

лаалинад болон орооно тарианай байн ургаса хурьяан шадамар бэлдэ тарьяанад, механизаторнууд эдэ янала олон бии байнынь элдхэлхэ болон үгэ хэлсэлгэд тэмдэглэлтэ.

Гадна колхозой зарим халбаринуудта усдагчдаггүй дутагдалууд, адуу эндүүнүүд, шиндхэгдэггүй шухала асуудалнууд бии байнине тэдээр элрэхэлэн тэмдэглэжэ, шүүжэлэхэ амжалтануудыг оруула.

Недондо жэлэй бүхы олоо доходо 30 процентие оруулан хонин ажалтай хэды амжалтайшье наа, мал ажалын дутагдалууд олоо ушарна. Илангаяа малай ашаг шэмы дээшлүүлэхэ, үгүтэрнөө хайжаруулаха хэрэг эхэн гээгдэлдэ оройхой. Эдэл шалтагдалууд болохо, хуунаа, мяха абахэ, төрөний гүрндэ худалдаха түсэб дүүргэжэ шадаагүйгүйд, Колхозой зарим гүррүгүүдэй малшад, наалишадй даан ажалдаа хайн хэрэгээр хандааг байнине элдхэлхэ хурсаар хэлэ. Мун үгүтэй шарныг хайжаруулаха хэрэгтэ анхарал бага табидага гэбэ.

Гадна ажахын зооветеринария мэргэжлэд хүүтэй үгэ малайнал хуураар хайжаруулаха хүдэлмэри муугаар абуула. Олон үшээд нубаржа, колхоздо эхэ хохидол ушаруула. Энээн тушаа колхозой хүтэлбэрлэлгэд, отделенин эрхилгээд зохио хамжэ саг дарьдан абангүй гэжэ 3-дахн отделенин партийна эхин организациин секретарь Н. Куртошин, хуунаа 5-дахн гүүргы даатга Г. Попов гэгшэд хэлсэлгэбэ.

Недондо ган гасуур байжа, нинтэгийн адууна мал урзаданайхда ороходо үбнэ тэжээлээр оройдог 30 процент хангалдан гэжэ буюу байн мэдэнбди.—гэжэ колхозой главно зоотехник А. Макавеев үгэлбэ.—Тиймээбэ бидэ шахамал малаа газар хүйтэндэ бошэ, харин дулаан байра соо эдэлүүлжэ байхагдби. Мүнөө үгэр болсон үбнэ, талхамнай үгэрүүдэй бэснөө халаагаад лэ, шөгнүүрнөө нэмээгүй буюу. Саашадаа шахамалуудай гүүррүүдтэ дулаан байра түхээр шухала. Ушөө тинхэдэ хуунаа ферментуудыг олоошоруулаха талаар биратай хүдэлмэри абуулагданагүй.—гэжэ тэрэ шүүжэлтэй.

Тарган мяха эхээр үйлдэбэрлэхэ гүрндөө худалдаа болхо гэрмыг, гахай, шүүбүү олоо баржа үшенисээ заабаринуудыг хазагайруулангүй эдүүрлэн аналалбал, үбнэ ноогоной, орооно тарчаний байн ургаса хурьяан байнине элнэ. Колхозой хадалан саба-

ла дабшагдахгүйнэй элнэ. Гадна адуун хүрэг тухай анхаржаар болоо. Недондо 100 гүүн бүхэлнөө миин 49 унаган түгжүүлэгдэ. Эдэ бүгдэ тухай олон хүнүүд наанагаа зобожо байн тухайгаа мэдүүлэ.

Хэрбээ бидэ адуун хүртгөө, гахай үсхэбэрлэгдэ онсо анхарал хандуулан байбал, гүрндэ мяха тушааха түсэбөө миин 97,7 процент дүүргэхгүй бэлэбди. Энэ жэлдэ эдэ бүхы дутагдалаа түргэн усдагча, ашаг шэмэтэй адууна мал үсхэбэрлэхэ гэнэн шэнэ Уставайнгаа гол ёно гуримыг хазагайруулангүй, табан жэлэйнгэ түсэбэе хайа савтан дүүргэхыг оролохо болонбди.—гэжэ элдхэлхэ тэмдэглэбэ.

Колхозой шэнэ Уставай 5-дахн дүрмэй 41-дхн пункт соо хэлсэлдэнэ: «Залуушуулыг болон хургуулыг дүүргэжэды хамтын амжалта хүдэлмэрид хабалдуулаха, мун тушаа хүргэхэ» гэнэн гурим тушаа эхэ арсалдаа хэрлэдүнэ гараба.

Ушарын хадаа, энэ ажахын алишье халбарид, гол түлбэ отара, гүүррүүдтэ амжалтаа хүнүүд олоор дутагданаар.

Мүнөө үшэн залуушуул дунда хургуулыг дүүргэжэ түрэл колхоздоо үлнэ амжалтагаар байн байхан заншалтай болохо. Тэдэ муундшьебэ, Ара-Хэрэтэй дунда хургуулыг алахагшаа классуудыг хургуулыг колхоздоо түгээжэ тухай амарыг анхарал табидаггүй. Үнэгэрэн жэлдэ энэ ажахын зарим отделенинүүдтэ наалишад, малшадар ажаллажа байн задуушуул даалгагдан хүдэлмээр хаяад, Бэшүүрэй өдолой фабрикада ажаллахаар ошоо хэн. Энэнь мүнөөшэ болотор үргэдхэлдэн. Эдэ бүгдэе харжаа байгад, комсомолой организаци, партком, колхозой правлени амарыг хамжэ абангүй гэжэ үгэ хэлсэлшэд шүүжэллээ. Эгээл тиймээбэ шэнэ Устав баталан абанан үдэрөө хойшо колхозойнгоо нинтэн ажалда залуу хүүбүүд, басагады олоор хабалдуулаха, зохио туһаламжа үзүүлжэ байхаар хэлсэлбэ.

Тэршэлэн ажалдаа хайша хэрэгээр хандааг, нинтэн өөрине гэмгүй үрлэн, ангалй журам, доторой гурим эдэбхэн хүнүүдтэй шагаар тэмэжэ, ажал хүдэлмэри улам эмхитэйгээр хүтэлбэрлэхэ тухай мун ёно гурим батала.

Тазар! Энээнине тарьяанад, механизаторнууд гол байлнгий гэжэ дундэ хэлсэлдэггүй. Үнэгэрэн газарыг байнаар, элэн ёшоор, агрогтехникэ заабаринуудыг хазагайруулангүй эдүүрлэн аналалбал, үбнэ ноогоной, орооно тарчаний байн ургаса хурьяан байнине элнэ. Колхозой хадалан саба-

Таджикистанай районуудта дулааринэй тарилгын хүдэлмэринш хэлсэлхэй. Вахшеи колхоз болон олоо хөлөөгой тарилгадэй тэйгээр бэлдэн, мал жээл тарилдаг бригад түрүүшын хэдэн эрхтэр гектар лощернэ бололо тарьял байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Куртошин районий В. И. нинэй нэрэмжэтэ колхоз тарьяан дээрэ савтан рижэ байна. Наагадань сеялгыг Э. Рус (баруун гарнаа) ба Рукай агроном Н. Хаким ТАСС-ай фотохрон

ИИМЭЭР ХАНДАЖА БОЛОХО ААЛ?

Тоосоото бунгалтын партийна суглаан болохо үнэгэрөөр аяар таба бара болобо. Парти доторой хүдэлмэри эрид хайжаруулаха тухай эрилтэ табиан удхатай тогтоолой тэрэ суглаан дээрэ абтананын элнэ ааб даа. Гэхэ зуура Хэжэнгийн совхозой хоёрдохн отделенин партийна организацида энэ хугасаа дотор миин хоёр дахин хамтын суглаан зарлагдаа. Урда тэжэныг элдхи байдалай энээнбэ байн юмнээсээ үгнэ хэн. Тедэ тоосоото бунгалтын суглаан дээрэ энэ талаар коммунистуудай хэбэн шүүжэлэлт мүнөө болотоор анхаралда абтаггүй байланинш гайхалтай.

Ушөө ямар дутагдал энэ организацин хүдэлмэрид бииб гэбэл, жэлэй туршада суглаанай үзэмжэдэ табиан олонхи асуудалуудын гансал үйлдэбэрлэдэ сабаагүй гү, али юрын жэжэ боно зүйлүүд байшо. Харин партийна эмхидхэлтэй, политическэ, хонь хараата асуудалууд жажуу таладан үлсэхэн юм. Иимэ юрын асуудал табиахада, партийн организацин амжалтагай, коммунистуудай урдах зорилготой холбоогүйгээр хэлсэн дээрэ нэгэ тэрэн саашан хэрэгтэ ямарын ургатай нүлөө үзүүлжэ шадаагүй болохо.

Суглаандаа нубихэнээр бэлдэг, эмхитэйгээр үнэгэргэдэг гэжэ тэмдэглэжээр. Олон коммунистуудай шалтагангүйгээр суглаандаа эрдэггүй, асуудал зүбнэгдэн болоходо аниргүй бүүдг ушар хадаа дээрэ хэлсэлхыг гэршлэлтэй Суглаандаа бэлдэхэ хэлгэдэ.

шиндхэбэри бэлдэгдэ юрын коммунистууд хабалдуулагдаггүй байна.

КПСС-эй ЦК-ийн «Ирославска городской партийна организацида партийна суглаан үнэгэргэдэг дүршэл тухай» абанан тогтоол тунхаглагданаар нилээдшье болтоо. Тедэ энэ документин гол үгэ, партийн Уставай гол эрилтэ мүнөө болотороо партиранизациин бюргой, тэрэнэй секретарь хүрэх Иланевай ойлгоогүй байланинш халагчмаар. Тинхэ зуура, Хэжэнгийн совхозой парткомой иимэ байдалтай эбсөөнд байн ушарын байл таарамжагүй. Энэ асуудалаар тусхай тобиолол хэбээр болоо гэжэ наанагана.

Р. ЦЫМШИЛОВ,
хүдөө бэлсгэтэ.

«Хүн зоний нуужа байн нототаа урилан, иимэ тинхээ нүгжэ ошодог ушар угаа оршо удха шанартай байдаг юм.— гэжэ Анатолий Майков хэлсэбэ. Энэ хадаа район, област, республика гү, али бүхы орон дотор бөлөж байн социаль-экономическэ хубилалтанууд төрөнэй үндэжэлнэ. Нототаа урилха гэшэ тус тус газар нотагтай удан үндэжэлнэ, ажанай ба ажалтай мэргэжэлтэй илгалаа, мун тэдэнэй ямар ажахы эрхилжэ, хүржөөхэ хэрэгтэ нүлөөгөө үзүүдэг, хүнүүдэй өөхдэн бэлдэ шадабэри бадаруулаха үүргэтэй байдаг юм.

Хүн зоний нототаа урилдаг ушар шалтаган олон янзын: Элдэб ороонуудта ондоо байдаг ааб даа. Жишээлхэ, капиталы гүрнүүдтэ хүнүүдэй нототаа урилдаг гол эхэ шалтаганууд мун гэхэдэ, ямар нэгэ шалтаган зоний хэтэрхи олоошорон, экономикин хүжэлтын тааруу бэри байн, хүдэлмэрингүйдэлгын дэлгэрэн, кризисэй тохорлодон дээрлэхэ болно.

Советскэ Союз дотор улад зоний нототаа урилдаг ушар шалтаганууд ондоо байдаг. Гол эхэнэ юуб гэбэл: оройнгоо байгалиин баянгүүдэ, нинэ газар ашагдала, промышленостыг хүгжөөхэ, барилта хэлдэ тула улам эхэ хүдэлмэринш хүсэн харгалтэ болно ха юм. Жишээлхэ, гансахан Россия дотор мүнөө миллион шахуу хүдэлмэринш дутагдана.

Советскэ Союз дотор хүнүүдэй нототаа урилдаг ямаршуу байдаг?

— Олон миллион залуушуул жэл бүри дунда, тээдэ хургуулыг хуралдаа ошодог юм. Тиймэ хургуулинууд оройн томо томо түб хотонуудта байдаг ааб даа. Мун үгүтэй тагаанинш мун гэхэдэ, ямар нэгэ шалтаган зоний хэтэрхи олоошорон, экономикин хүжэлтын тааруу бэри байн, хүдэлмэрингүйдэлгын дэлгэрэн, кризисэй тохорлодон дээрлэхэ болно.

Советскэ Союз дотор хүнүүдэй нототаа урилдаг ушар шалтаганууд ондоо байдаг. Гол эхэнэ юуб гэбэл: оройнгоо байгалиин баянгүүдэ, нинэ газар ашагдала, промышленостыг хүгжөөхэ, барилта хэлдэ тула улам эхэ хүдэлмэринш хүсэн харгалтэ болно ха юм. Жишээлхэ, гансахан Россия дотор мүнөө миллион шахуу хүдэлмэринш дутагдана.

Советскэ Союз дотор хүнүүдэй нототаа урилдаг ямаршуу байдаг?

— Олон миллион залуушуул жэл бүри дунда, тээдэ хургуулыг хуралдаа ошодог юм. Тиймэ хургуулинууд оройн томо томо түб хотонуудта байдаг ааб даа. Мун үгүтэй тагаанинш мун гэхэдэ, ямар нэгэ шалтаган зоний хэтэрхи олоошорон, экономикин хүжэлтын тааруу бэри байн, хүдэлмэрингүйдэлгын дэлгэрэн, кризисэй тохорлодон дээрлэхэ болно.

БИЮРО ДЭЭРЭ ХАРАГДАБА

КПСС-эй ЦК-ийн абанан «Ирославска городской партийна организацида Борьбойгоо совхозой парткомой хэрэгээр дүүргэжэ байн тухай асуудал партин Зөдын райкомой бюро дээрэ зүблэн хэлсэлгэдэбэ. Партийна суглаандаа бэлдэхэ, гэрэний үнэгэргэхэ хэрэгтэй ямар байдалтай байн тухша парткомой секретарь хүрэх Ванкеев бюро дээрэ элдхэ.

Партийна суглаан зарлаха, үнэгэргэхэ хэрэг хайжаруулаха талаар

СИБИРЬ БОЛОН АЛАС-ЗУУН ЗҮГТЭ НЮТАГЖАХАЙ

Советскэ Союз дотор хүн зоний нютагаа урилан нүүлгэ тухай

дээрнөө ондоо уларилтай нютаг рүү ошодог ушаршье бии.

Эмхитэй гуримтайгаар нютагаа урилалга мун лэ эхэ буури ээллэ. Жишээлхэ, дээдэ ба тухай дунда хургуулинуудыг дүүргэн мэргэжлэдэ догворой ёшоор ондоо газар нотагта ошодог байна. Тэршэлэнэ хүнүүдэй али амараа өөхдэнгөө түрэлхитэ гү, али хая гэрлэнэ залуушуул али нагандэ өвжэжэ ошодог ушарууд үзэгдэнэ.

Нютагаа урилалга олон янзын байдаг. Хэдэ хэдэн ушар шалтаган дээрнээ хүнүүд худөөнөө горд нүгжэ ошодог гү, али гордөө хүдөө нотагтаа бусадг байха юм. Хүүдэй жэлүүдтэ худөө ажахыдахи хүдэлмэринш улам оньон нарин болохоно, мун худөө зоний нуужал байдаг бүри хайжажа байнанаа уламжалан, хүн зоний худөө гараха явдал үзэгдэнэ.

Районууд хоорондын (область дотороо, областнууд хоорондоо), республиканууд хоорондын нүүлгэн гэжэ байдаг. Гэхэ зуура, СССР-хэ хари гүрндэ ошодог гү, али манай эндэ ондоо тэнхээ үзэгдэ нютагжаха явдал тус үсөөн эржэнэ.

Нютагаа урилха зайлашгүй ушар заримдаа болодог. Тэдэ мүнөө тэрэнэй нимэ эхэ хэмжээтэй болоод байн түсүбэлхэ болхо талара дутагдалтай хойшонон гэжэ тоолохо байна гү?

— Угы даа, тиймэ бэшэ. Нютагаа урилха гэшэмэй мун үзэгдэл бэшэ ха юм. Владимир Ильич Ленин хүн зоний жэл бүри ишэ тинхээ нүгжэ ошлыг таврамжатайга тоолодог бэлэй.

СИБИРЬ БОЛОН АЛАС-ЗУУН ЗҮГТЭ НЮТАГЖАХАЙ

Советскэ Союз дотор хүн зоний нютагаа урилан нүүлгэ тухай

Техническэ тэбжэлтын боложо байн мүнөө сагта улад зоний нүүлгэ ошодог илангаяа үүргэтэй. Ардлай ажахын хурдан түргэн хөгжөлхэ хүн зоний олоороо нютагаа урилха явдалтайн хойшоной. Жишээлхэ, ямар дүшөөт жэл соо худэлмэрингүйдэлгын үзэгдэхэе болон манай эндэхи, СССР-эй эрхэ байдалда ардлай ажахын түргэн хөгжөлхыг тингэнүүгөөр туялаан аргагүй байн буюу. Советскэ Союз дотор байланин, ажалай нөөсэ хүсэн эртэ уралаа хойшо нютаг бхүндэ тааруугаар хубаараагүй байн. Жишээлхэдэ, хүсэй оройн 57 процентие ээлдэг Сибириин, Алас-Зуун зүгтэй нютагуудта байгалиин аймагтар эхэ баянгүүд бии юм. Бүхы Союз дотор хүсэй, оройн зоний нуужал байдаггүй гурбан хуби шахуун, мун газар дорон газай тэн хахдаа эхэн, пердин орой хахадын шахуу эндэ байдаг.

Сибириин газар нютагуудта вольтрам, слюда, мүнөөнэй улан, туулаг, ник, түмэрэй руда гэхэ мэтэ тон элбэг.— дараанда хэбтэлбэ.

Гансахан Томскэ областин дэисчээр дээр совет геологууд бэдэрэлгэ хэжэ, олон ондоо ашагта малтамалуудыг абаха 200 гаран урта олоон байгаа. Гэхэ зуура, СССР-эй зүүн талын нютагууд манай оройн тарча талха ургууддаг гол баазануудтай нэгэн болно. Тэнхэнэ худөө ажахыг саашаан хүгжөөхэд угаа тааруу эхид юм.

Зүүрөө Зүүн зүгтэй, тэршэлэнэ Хойто талын нэлэнхы эхэ газар дайламнай тубкин түрүүн хүдэлмэринш

СИБИРЬ БОЛОН АЛАС-ЗУУН ЗҮГТЭ НЮТАГЖАХАЙ

Советскэ Союз дотор хүн зоний нютагаа урилан нүүлгэ тухай

хүсэйлэй дутамаг дээрнээ дээрэ мунд ашагдалагай ха юм. Оройн улад зоний арбанай нэгэ хубинь СССР-гай газар нотагуудта байн Гийхэдэхэ жэгдэ бешээр хайр байн. Жишээлхэдэ, Тоболластин хойто талын дунда газарта мүнөө тиймэ гэгдөөт болон газай нөөсэ ахайлаа болон, мун ой модонь барагдалагүй эхэ балнг ниндхэн нютагта хүн зон т байн.

Совет гурн СССР-эй Зүүн газар нотагуудыг эршэнбэ жөхө хэрэгтэ анхаралаа эмхэнэ. Энээнэй дашарамад, эмска, нэн түрүн промышленэ жэлтын гол султантн. Зүүн дэ улам эхээр урилан байн дэ бури мүнөөнөө, жэл соо дукциин дундуур урилалта доторхи дундуур тоо хэмжэ процентээр улуу гаран. Мун бүри эхэ болохо ушартай.

Советскэ Союзай Зүүн тал тагуудыг худэлмэринш хүсэй ёшоор бэлдүүлэгдэнэ. Энэ зоний зүбнэ олоо уларил дүүргэжэ, совет экономикин наторинуудыг хүгжөөхэ энэ таарадуулан, хүн зоний

СИБИРЬ БОЛОН АЛАС-ЗУУН ЗҮГТЭ НЮТАГЖАХАЙ

Советскэ Союз дотор хүн зоний нютагаа урилан нүүлгэ тухай

Анатолий МАЙКОВ,
Ажалай нөөсэ хүсэ хэрэглэхэ РСФСР-эй Министруудэй Советэй Гүрэнэй комитэдэй түрүүлэгшын нэгэдэхэ орлогош, экономикын эрдэмэй кандидат.

Россия Федерациин хото гороуудта ажагуулаг болохоё нёдондо хэдэн миллион хүн зон нүүжэ эрээ.

Улад зоний нигэмэ нютагаа урилалгыг мун гэжэ тайлбарилха гэжэ Хэблэлэй номин агентствын корреспондент Николай Пентелев Аналай нөөсэ хүсэ хэрэглэхэ РСФСР-эй Министруудэй Советэй Гүрэнэй комитэдэй түрүүлэгшын нэгэдэхэ орлогош Анатолий Майковша асуулан байгаа.

«Хүн зоний нуужа байн нототаа урилан, иимэ тинхээ нүгжэ ошодог ушар угаа оршо удха шанартай байдаг юм.— гэжэ Анатолий Майков хэлсэбэ. Энэ хадаа район, област, республика гү, али бүхы орон дотор бөлөж байн социаль-экономическэ хубилалтанууд төрөнэй үндэжэлнэ. Нототаа урилха гэшэ тус тус газар нотагтай удан үндэжэлнэ, ажанай ба ажалтай мэргэжэлтэй илгалаа, мун тэдэнэй ямар ажахы эрхилжэ, хүржөөхэ хэрэгтэ нүлөөгөө үзүүдэг, хүнүүдэй өөхдэн бэлдэ шадабэри бадаруулаха үүргэтэй байдаг юм.

Хүн зоний нототаа урилдаг ушар шалтаган олон янзын: Элдэб ороонуудта ондоо байдаг ааб даа. Жишээлхэ, капиталы гүрнүүдтэ хүнүүдэй нототаа урилдаг гол эхэ шалтаганууд мун гэхэдэ, ямар нэгэ шалтаган зоний хэтэрхи олоошорон, экономикин хүжэлтын тааруу бэри байн, хүдэлмэрингүйдэлгын дэлгэрэн, кризисэй тохорлодон дээрлэхэ болно.

Советскэ Союз дотор хүнүүдэй нототаа урилдаг ушар шалтаганууд ондоо байдаг. Гол эхэнэ юуб гэбэл: оройнгоо байгалиин баянгүүдэ, нинэ газар ашагдала, промышленостыг хүгжөөхэ, барилта хэлдэ тула улам эхэ хүдэлмэринш хүсэн харгалтэ болно ха юм. Жишээлхэ, гансахан Россия дотор мүнөө миллион шахуу хүдэлмэринш дутагдана.

Советскэ Союз дотор хүнүүдэй нототаа урилдаг ямаршуу байдаг?

— Олон миллион залуушуул жэл бүри дунда, тээдэ хургуулыг хуралдаа ошодог юм. Тиймэ хургуулинууд оройн томо томо түб хотонуудта байдаг ааб даа. Мун үгүтэй тагаанинш мун гэхэдэ, ямар нэгэ шалтаган зоний хэтэрхи олоошорон, экономикин хүжэлтын тааруу бэри байн, хүдэлмэрингүйдэлгын дэлгэрэн, кризисэй тохорлодон дээрлэхэ болно.

ТАХЯАШЕ ДАЛЪБА РААГА ЭНХЭРДЭГ ХА ЮМ

(Хүмүүжүүлгийн асуудал)

Педагогийн соёлой тон шуала асуудалундай нэгэнхэн—турал-хууд ба багшанаар хани үүсээл болоо. Совет багшанаар гайхамшаг хууцлалтын эш үндэс табигнал байнанин лабтай. Хөөрөлдөө шанахада, «миний класс» гү, али «миний шабинар» гэсэн орондо «миний үхбүүд» хэлсэдэг юм. Теэд, тэд үхбүүдийн аяар дүшэ гаран, бүрише олон байдаг! Тингээд тус бүриниш түлөө харюусана. Үхбүүн бүхэнэй арга боломжо, нэдэб абьяаснь тааруулжа, харада абалжа, хургаха ёнотой ха юм. Үхбүүн баясхэд аяар хун, хэн болохо ёнотой? Тэрэнэй аяар арга боломжонүүдэн, дүра абьяаснь дөмжжөн хужгөөжэ, аяартайн тэмсэхэ болоно? Гэр бүлэ сооноон үхбүүнэй хужгээлдэ хэн эхэ нүдөө үзүүлнэ? Ахугадэй гэрэ эсэгэ, эхээнэ гадна, үгэн аба, аяжнор гэж байдаг ха юм. Энаан дээрнээ айл бүхэнэй ондо ондоо абари зангис найралдуулан, хүмүүжүүлгын нэгэдэмэл зүб зам хангаха хэрэгтэй. Ахугадэй үнэн зүрхлөөн дуралжа, инат зөөлхэнөө, энэрэх халуунаар, тон эхидээр хангалха шуала. Мүн бишнхун хүнүүд тэсэбэри ехэтэйгээр, суаршгүй оролдотойгоор хандажа, бүхэ хүсэ шадлага тэдэнгэр зорюулжа хургуули дүүргүдэхэ, обштын эрмж гэршүн болгохо гэжэ багшын нангин уяла.

Туралх гансал уралаар бэшэ, мүн өнөдөөшье хүгээдэй хүмүүжүүлгэдэ ержэ уулагдаг. Тэдүнэр үхбүүдье хүмүүжүүлгын асуудалар манал болохо хубалдахаа гадна, өөрингөө адалажа байгаа хүмүүн болгохо гэжэ ерөдөг байна.

Энэ нуралсаал жэлэй эхээр арбадхи классэй шабинарай туралх гайхамшаг дээр байсаа нэм. Бууралжа яоан толгойтой, нэгэ найжаа эр хун классэй хүгээлэригэлгээ эрэг: «Хүсгээг, Клара Васильевна», гэбэ.—Миний харахада, эхээр эсэн хэбэртэй... «Гү, үш» — гэжэ аран харюусаад, —энэ дуурай. Та Женниа аба гэжэ бээ? Тон үсөөн харахалдаг байнади». «Тинмэл да!», — гэжэ эсэгэ хун аягүрхэн зүбшөөб.—Миний хоёр эхэ хубүүн энэ хуралан юм. Магаг маргаашье болоо ёнотой». «Наин ханана, Александр Николай хоёр нэмнай», — гэжэ Клара Васильевна харюусаба.

«Тинмэ, Александр—мүнөө медицин дээдэ хургуулин гурбадхи курсда, Николай — Бауманска дээдэ училищини нэгэдэхидэ. Ингэнэй бүри хургуулида ябахалаа эмэлгээр, нүгөөдэй—техникээр хониртогши бэлэй. Саашаа хаана хурахаб гэсэн асуудал хожомын зүдөө шиндхэгдэн юм. Харин мүнөө Евгений...»

Энэмэй амарше юмээр хониртоногүй. Футболдо дуратай аа бы гэхэд, харахаа сааша үгс. Абана эсгэлтнүүдээрн багсахада, ялаха гэмгүй хурана хэбэртэй. Гэбшье, миний ханахада, өөрингөө арга боломжонгоо нилээд доогуур яоанан шэнги. Үшөө үлэ гэхэдэ, энэ хубүүнэй юмше тон хүгээлгээр болодог, мүнөөдэр нэгэ юмөн тухай хэлэхэ, үгөөдөөрн таа ондоогоор дуу гараха. Оюун бодолой аараг температурда яана гэхэдэ хайрша юм. Аха хубүүнэй комсомолдо орохохо эхээр хуээл нэн гэжэ ханадаггүй. Тэрэ үзэрэ гэрээт гэдэглэбэ бэлэйди. Евгенийгөө бүри хабар комсомолц болгоношье нал гэрэб. «Эншини хайшаа юм?» — гэжэ асуудалам. «Оунэй гайхал байха даа. Нүхэдэйгөө мэдүүлгэ барихада бише баржал нэм», — гэжэ урдалаан харюусаажархэ. Умаралта абадал тухай номуудые уншалга, гансал детективнэ кино харахал байба. Теэд, энэ хубүүнэй бага баян, арбан долоотой болоо».

«Хубүүнтийн хужгэм үзэнэ ха юм?» — гэжэ Клара Васильевна харюулаба.

«А!» — гэжэ абан гараа нэжэрэ, — юрэл хамарна. Эхын аяулгата ааб даа, харин би хубүүгэ нүлэ тэйжархэбэ хаб. Ходо сүлөөгүй абанад. Эхын тэрэнэ бага хубүүн шэнгээр бөөмэйлэн ха юм. Эрншнэй тэ үгэдэг. Нүгөө талаанан абахада, бүхэ үмээр хамалангүй байхаалаа тингэнэ гү. Тэрэнше зорюута ханаанаа абахайгү ха юмши. Энэл асуудалар тангай зүбшөө хөөрөлдөөсэ ханаа нэм» гэбэ.

Классэй хүгээлгөөс хубүүнэй эсэгтэй бүхэл час хөөрөлдөө. Хожом гэрэтнэй ошох гэжэ найдуулаха, хөөрөлдөөсэ Евгенийн эхэ аханарые залгагү хабаласуулахэ гүйбэ.

«Харанага, мүнөө болоно хойно ухаа ороол да!» — гэжэ Клара Васильевна мангай хоулан үлэхэдэ, шанаалангар тархаа нэжэрэ бэлэй. «Ияженер. Уралан нарижуулашта. Лаурет. Саян, бэлгэ ехэтэй хун. Теэд үхбүүдэе яаше хүмүүжүүлжэ шадангүй. Эхэ хубүүнэй ажабайдалай ама үзэнэ байха юм. Мүнөө бундэй байдал хубилдаа ха юм. Эхын багынгаа «тооно арилган» бшуу. Жээлэхэдэ, хүжгээл хэвээлэй түлөө багшааа гадна, хубүүнэй мүнгэ түлээдэг. Тэрэн мингээр хүжгээл хураха дураргүй. Бага хубүүнэй энээн тухайдаа энээдэ зугаа болгон хүлээлөө хөөрөөд... «Тахяаше дальбаргаага энхэдэг ха юм» гэжэ Горькийн хэлэ гэжэ нэн ха, мартад байба. Харин тэрэнше хургаха хүмүүжүүлжэ гэжэ...»

Туралх сүлөөгүй байдаг ааб даа. Ганса абанар бэшэ, мүн олохон эхэнүүдше сүлөөгүй бшуу. Теэд, үхбүүдье хургаха, хүмүүжүүлжэ гэжэ нэмэй эржэ ха юм. Үхбүүдэйгээ хургуули дүүргэн хойно нима эржэ шуаланхай хэрэггүй, харин нилха байхаан, хандай дээр тээглэдэхэ хэбэртэдэнэ — шуалха ёнотой бшуу.

Элгэ совет педагог Антон Макаренко туралхтай хаян, нигээж хэлэ нэн: «...Хубүүдэйгөө юу хэдэ байншье, юу хонирхоогшье, ямар юмунээд дуралдаг, аяар юмунээд дуралдаггүйнэ, юу хэргэнэбэ, хэрэгтэйгү гэжэ нэн түрүүн мэдэхэ ёнотой... Тэрэншэйгээ хургаха яохадан. Хургуулидаа, багшанаарта ямарар хандана, аяар юмунээд язалсанб, өөрингөө класс соо хайшагаар абажа ябанга гэжэ хуу мэдэдэг байха ёнотой... Энэнион бөөдүүлхэн тула эхэ сар хэрэггүй, харин үш хуурагээ ханалаа табиша, тэдэнэй ажабайдалаар хонирхохо шуала...»

Хүгээлгээрин Константин Сергеевич Кольковтэй гэрэ бүлэдэ нима гашуудал шархан юм: эхэн түр зуура үшөөлөөд, наба барашоо. Энэ үйцар гашуудалтай хамта ханаагаа зобхоо олошье юмунүүтэ тохобдоо залба даа. Константин Сергеевич өөшөө үгэшин институтта хуралда байгаа. Намганинш — Ольга Тихонова — хүдэлмэрилдэг баба үгэшин техникүм дүүргэжэ байгаа бэлэй. Хоёр үхбүүдтэй нэн Юри — табалдахи класте, Танинь — гурбадхи класте хуралда байба. Хүшэн эдэн байхата, гэр сооп хуу эмхтэй гуримтай байга байга. Хүгээдэй хургуулидаашье, гэрээшье байхада эдэ бүтэлтэй хайнаар нүдэлгээшье нэн. Үхбүүдтэй харуудайг үлэшоо. Юра муугаар хуржаа эхлээ. Гурбан үдэр хургуулидаа ошбоггүй ааб.

КПСС № 37

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

№ 37

КПСС

А. ИВАНОВАГАЙ фото.

БОКС ЯАХЫН АРГАГҮЙ БУЛИБА

Боксоор СССР США хоёрой хоорондын мурьсөөндэ манай спортсменүүд эрхилдэб. Манай команда үнэрэнш жэлэй остигөр соо Америкийн Las-Vegas гэрэгтэ американ боксерүүдтэй анхан уулзахада 6:5 тоотойгоор шүүхэн эад, мүнөө—февралини 11-дэ Москвада хоёрдохой бөлөб.

13 мянган зоной, тэрэ тоодо мурьсөө харихаа самолдоор ниндэжэ ерлөн Америкийн 100 гурнстын, мүн Болгарини Венгрийн, Польшын, Румынни болсын мэргэжлэдтэй нэрэмэ альфа ташалган доры СССР-эй 1968 оной чемпион—волгоградц Владимир Иванов эгээл түрүүлэн шүүгээ: тон хүнгэн шэгнүүртэй Вильям Хоторине нокаунда оруулаа. Нидхээ шуу сохюубалыше, нааданан эсэс хүрэтэр булюу байба. Гурбан судья бутандаа нэртэн дугаар тэрэнине илаа гэжэ тоололон байха юм.

Хоёрдохой эгээл хүнгэн шэгнүүртэй дундаа—Николае Холдин спортсмен Виктор Запорожц илаба. Эдирүүдтэй дундааа—СССР-эй чемпионо Москвитин Александр Мельников Джордж Коулинэ (хүнгэн шэгнүүртэй) шүүгээ.

Дүрбэдхи тулалдаандал айшлад түрүүлэхэдэ очко абанан байна. Рэй Ланни (хүнгэн шэгнүүртэй) Астраханьла ерлөн Борис Кузнецовыш шүүгээ. Гэбэше һууларше Ташкентин Николай Хромов (хүнгэн шэгнүүртэй)

Хуан Руисые илаа. Хоёр дахин Европаны чемпионо болоно Москвитин Валерий Фролов түрүүлэн дундууринг шэгнүүртэй Инцици Данисые булаа. СССР-эй сүүлдуулагдал командын дебютант, 22-той киевлянин Олег Толковой эрхдохи дундууринг шэгнүүртэй Армандо Мунитатый тулалдажа иланайн һуушээр, манай боксерүүд бүхэ мурьсөөндэ илаа.

Бусаад уулзалганууд үдэшэ орон дүүрээ. Волгоградлаа ерлөн, СССР-эй болон Европын чемпионо Валерий Трегубов (түрүүлэн дунда шэгнүүртэй) дүтлэн довтолгон Джесси Вальдесой бүришөөнш доогуур ойлгомторгүй шаажархинанайнгаа түлөө нааданлаа гаргагдаа. Европын чемпионо, москвит Владимир Тарасенков (хоёрдохой дунда шэгнүүртэй) американец Ларри Уордые, манай командын эгээл залуу Владимир Барбарыча (хүндшээр шэгнүүртэй) Джон Сантыгые, Московское областин хүндэ шэгнүүртэй Александр Васюшин Джерри Данисые илаба.

Тини СССР США хоёрой хоорондын мурьсөөндэ совет боксерүүд нийтэ дээрээ 9:2 тоотойгоор шүүгээ.

Далайн саанаахаа ерлөн айшлад февралини 14-дэ манай орон хоёрдохой наадана Минскдэ шэгнүүртэй Астраханьла ерлөн Борис Кузнецовыш шүүгээ. Гэбэше һууларше Ташкентин Николай Хромов (хүнгэн шэгнүүртэй)

Эдэ үдэрнүүдтэ манай оройн бүхэ ажалшад—саган толгонтой үбгөжөөнүүдшье, эдир залуу үхбүүдье багша Ленинэй 100 жэлэй алдарты оёе али болохо амжалтаар угтахэ эрмэлзэлгэтэй ажалшуна, ажаллана. В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал ябуулгын жэшээ дээрэ ургажа яоаа үхбүүдье, залуу үетэнине хүмүүжүүлжэ гэжэ хургуулинуудай, багшанаар шуала зорилгоно болохой.

Улаан-Удын 9-дхи хургуулин багшанаар энэ хүндэтэ зорилгоо үнэ зүрхнөө мэдэргэ, дүүргэшин тула эхэн оролдогто гаргана. Тэдэнэй нэгэн Дора Писофнова Семенова 28-дхи жэлээ арадай багшаар ажаллажа байхада, үхбүүдье хүмүүжүүлгэдэ ололон хүй дүршлөө хүсөөдөр хэрэгтэй В. И. Лениндэ, Ленинэй байгуулган Коммунист партида үнэ сэхээр абаа хэхээр хуралдаха хүмүүжүүлхье оролдоно. Эдэ үдэрнүүдтэ хуралдагтайга Ленинскэ эхшээ, Ленинскэ уншалга үнэгэснэ, тэдэнгэртэйгээ хамта музей, выставкнүүдтэ ошохо. В. И. Лениндэ зорюулагданахэ стэндүүдтэй, фото-монтиажуудтай танилсуула.

Гадна Д. И. Семенова хуралшадангаа түрэлхидтэй нягта холбоо барисаатай, ажалуудалаарын, ажал хэрэгээрнэ ходо хонирхожо, үхбүүдтэ хүмүүжүүлгэдэ элэжтэйгээр тулалда байдаг.

Мүн энэ хургуулида ажалладаг багша Любөө Александровна Секерина өөшдөншөө нүхэдэй, хуралшадангаа дунда үнэн сэхэ ажаллаараа хүндэтэй болохой. Зурга дээрэ: (зүүн гарнаа) Д. И. Семенова 4-дхи класте тухын хэхээл үнэгэржэ байна. 2-дхи класте Л. А. Секеринагэй хүтэлбери дор ажалай хэхээл болохо байна.

ХОККЕЙ

МАНАЙ ХОККЕИСТНҮҮДЭЙ НЭМЭРИ

Шайбаты хоккейгээр нааха манай республикын суглуулагдалаа команда Хабаровск хотодо үнэгэрэгдэн РСФСР-эй ардуудай үбэлэй IV спартакиадын Алас-Дурна зонин түрүү ээлхын гүлөө дүүрсөөндэ хабаласба. Зонин эдэ наадануудта хамтадаа 3 суглуулагдалаа команда 2 бүлэгтэ хубарилганд мурьсөөн байла. Республикманай хоккеистүүд, өөһдөнгөө оролсон бүлэг дотороо Штынь, Камчаткин областнүүдтэй ба Приморини хизарай командадундаа ташалдан байна. Мурьсөөндэ манай командахид Штынь командада 8:2 тоотойгоор шүүгдэн, Камчаткинхиде 4:3, Приморини хоккеистүүдиде 6:5 тоотойгоор шүүхэн юм. Тингээ, гэрэбэ соогоо хоёрдохой һуури ээлжэ гараа. Түгээсхэлэ наадануудта хабаласхахада манай хоккеистүүд дүрбөдхи һуурида байба.

Алас-Дурна зонин шайбаты хоккейгээр болон томо мурьсөөндэ дундуур һуури ээлхын манай хоккеистүүд РСФСР-эй ардуудай үбэлэй IV спартакиадын жасада республикнигаа нэрлээ 6 очко орууланшын янала нэмэрн болобо.

В. ЛЫГДЕНОВ.

ХИЛЬЯН *Ваннаша* **РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ**

Совет морягууд эрэлхэг зориг гаргаба

ТРИПОЛИ. ТАСС-ай корреспондент Г. Байков нигээжэ дамжуулаа: Ливини Арабуудай Республикада саахар тэжээ абашахан советскэ «Некво» гэжэ пароходой Триполини портдо ашаагаа буулгажа байхалда унханй нуруу дээр хоёрон топтоно бенинда гал шаташоо. Советскэ судна ба судануудай зогсодог тазар гал дүлөөр бүрхөгшөө. Бенин ашаатай Баруун Германиян танкер «Некво» 8 метрээ зогсожэ байгаа. Ливини газар дээрлээ гаргалжажа байхан Уилдэ Фиделтэс эмерикан агаарай-сэрэгтэй баазаана абуулагдаха номо хөөрөгшөөнүүд эрье дээдэ рэхөөнэ буулгагдаххай байгаа. Нимэ угаа аюултай, өрөө бэрхэтэй оршон байдалда «Некво»-эй моринүүд эрэлхэг зоригтой ба тэсэбэрини үлгээр жэшээ харуулан байна. Тэдэнэр долоон брандспойдуудар уна сажаха, 10 минутын турша соо гал түймөриё сараха шадаа.

Судануудай зогсодог газарыс тэрэ шадарай городскэй кварталнууде өмшгэтэй шалгар абуула хэжэ аяарнайн тухай «Некво» эки-накта портин захиргаан халуун баясхалан хүргөө.

Тухалдагданахэ түгээсхэлэнь документ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Орон доторхи социальна ба политическэ оршон байдал зүүнай тала барилдаг, программингта, мүн байгууламжынгаа талаар бүри демократическэ правительствэ байгуулаха эрилтэ тэбица гэжэ документ соо саашаа хэлэгдэнэ.

Орнотонгоо хараа бодолыс тайлабарилжа талаар бүри үргэн эхээр аюуллага хэхьшье, оройн бүхэ демократическэ хүсүүнүүдтэй нэгтэжэ абуула хэхьшье тухай бүри элэжтэйгээр оролдохонь бүхэ партийна организацианууде ИКП-гой хүтэлбери урлаа.

АРАБ НЭГЭДЭЛЭЙ АША ТУҮДА

БЕИРУТ. (ТАСС). Табан араб оройн хүтэлбэрилэгшэдэй Баиртахы зүблөнэй дунхууде тайлабарилжада, Израиль эзэмдэлгэдэ ба американ империализмада эрөгүүсүн хэдэхэ тэмээлэй араб фронтныс бэхжүүлгэдэ энэ уулзалгын шуала уда шапартай байныс Ливанай газар тэнүүд онсолон тэмдэглэнэ.

«Империализмада эрөгүүтэ тэмээл хэдэг бүхэ араб оролдуудай ардуудай хүсэл эрмэлзэлгыс» Баирска зүблөнэй шиндхэбэрилүүд элэрхэйлээ мэдүүлшэ гэжэ «Аш-Шаб» гэжэ патриотическэ газетэ мэдээснэ.

САЙГОНДО АЯНШАЛГА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай оборонны министр М. Лойрд февралини 10-да Сайгондо аяншалжа эрээ. Тэрэ хадаа «Вьетнамжуулыг» программни аямарар бөөдүүлгэдэжэ байныс байра дээрнэ шалгана хүсэлтэй.

Информационно агентствочүүдэй жээдэснүүдтэй ёноор, аяншалгын үдэ тэрэнэй суглуулан олошон мэдэжүүд США-гай сэрэгтэй шэнэ боджэды конгресс-эй зүблэн хэлэсгын үдэ харгалдэхэ гээд Сайгондо эрээд байхада Лойрд заагаа.

1971 оной финансоо жэлэй боджэдай проектер Вьетнамхид дайнда гаргахта гаршанууд дуралдаггүй, нюсаар үлэнхэй гэгэ мэдээжэ. Зүүнор Вьетнамхид дайнтай холбоотой зарим гаргашада сэрэгтэй шэнэ боджээдэр номолдогшон мүнгэ зөөри хада Вьетнамда зэрэгтэ туринхай абуулыс үргэлжлүүдэхэ хара шагээдээ Вашингтонтой баримталган заанда байныс гэршэлжэ үгэнэ.

Сайгоний армине «эвэнгэй» балан «болохыс» тулада, тайбарилган хэлэбэл, тэрэнине шэнээр зэбсэгэлэгдэ ба дайшалгыс талаар бэлдэхэдэ 300 миллион доллар номолдохо байна. «Вьетнамжуулыг» экономическэ бааза байгуулахада 474 миллион доллар гаргалсагдаха. Лойрдин Урда Вьетнамда байха үдэ сэрэгтэй хуралшадангаа хамта үнэсэ хэрэгтэ тухайда үзүүлхэнь Сайгон тэрэнине гүйжа гэжэ энэ багсаагдана.

В. УЛЬБРИХТЫН ХЭЛЭХЭН ҮГЭ

БЕРЛИН. (ТАСС). Улаасхоорондын ёно гуримад үндэслэн, ГДР ФРГ-эй хоёрой хоорондо амарше галашлага гаргангүйгөөр гэжэ эрхэтэй, сүлөөтэй харилсаа тогтоохо шуала гэжэ СЕП-эй ИК-гай Нэгэдхи секретари, ГДР-эй Гүрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ В. Ульбрихт республикын залуусуудай түлөөлэгчидэй үмжээ үгэ хэлэхэдэ, онсолон тэмдэглээ гэжэ АДН агентствэ мэдээснэ.

ФРГ-гой правительствэда ГДР-эй туралдан договорой проект соо нима түхээлэй харилсаан тухай хэлэгдэнхэй гээд В. Ульбрихт мэдүүлэ. Нимэ договор баталдаа наа, Европодо эб найрамдал бэхжүүлгэдэ, шапартуу шанта байдал хулааруулагда тулалха нэн. Энэ договор баталлажа Европодохи мүнөөнэй байдалыс Германиян хоёр гүрэнэй мэдрэлн тухай, ондоогоор хэлэбэл, фашист Германиян антигитлеровскэ коалицини иланайн гүр дунхууде Потсдамска хэлэсгүүдтэй ёноор абалтан уялануудыс мэдрэлн тухай гэршэлжэ үгээз байгаа гээд тэрэ хэлээ.

Фашизмые ба милитаризмые уеадхан зайлуулаха, шэнэ түхээлэй нацист ИДН партине, дайнай али бүхэ номлолыс хорихо, буу зэбсэг аяаралгаар тухээрлэхэ болонгуула тухай Потсдамска хэлэсгүүдтэй дүрмүүдэ бөөдүүлхэнь ФРГ-е В. Ульбрихт урлаа.

ТУАМАРШАДАА ТЭДХЭНЭ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Мүнөө жэлүнэ харин оронуудта тулалжаа үзүүлхын тулада 2,504 миллион доллар номлоло тухай хуулин проектэда США-гай президент Р. Никсон гартаба.

Энэ хуулин проектн түлөөлэгшэдэй палатада, сената тэбшэн хэлэсгын үгэ горитхойн авсалдаа гаралан байна. Тайваандаа Чан Кайшинын засагта сэрэгтэй самозүдүүдэ үгэшин тулада 54 миллион доллар номлолохоор хараалхан статьянуудын илангаа шапартуу шүүжээлэгшэ байха юм. Эхээр булалдаа хоёр-пайнээ һууларшэ эдэ статьянуудыс хуулин проектнэс гаргах гэжэ эсэрт шиндхэ. Гэбшье США-гай оборонны министрество конгрессе дахин самозүдүүдэй өсгөдрилжэ Тайваньне хангаха арга одоон байна. Харин эын хуушаар гэнч түхээлэй самозүдүүд болоно да.

Президентин гар табилан хуулин ёноор харин оронуудта сэхэ тулалхан тулада 1,812 миллион доллар номлолодохо болоно. Тэрэ тоодо Сайгоний тулалшадтай засагыс «эмжээлэгдэ» 395 миллион, бүхэ дэлхэй дээрэхэ США-гай «сооногуудта» сэрэгтэй сэхэ тулалжаа үзүүлгэдэ 350 миллион доллар номлолодохо юм.

Францин хүн зоной тоо

ПАРИЖ. (ТАСС). 1969 оной декабрин хүнэй байдлаар Францин зоной тоо 50,105,000 хүн болоно байна гэжэ Статистикын ба экономическэ шиндэлгүүдтэй национальни институт мэдээснэ. Институттай мэдэлнэй ёноор, Францида нарийлалга үсөөржэл байнаар. Хэрэбэ 1963 ондо манган хүн бүрида ажажа үзэбэл, 18,1 үхбүүн түрээлэ байгаа хаа, 1969 ондо энэ тоо 16,6 үзүрэт үсөөр.

СОШОРДОМО БАРИМТА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Сэрэгтэй гаргашануудай эхээр нэмээлгөнө США-гай правительствэ «хямгадалга» тухай идхалга шууа гаргажа, американ налог түлээшэдэ нүүлхье оролдоно гэжэ сенатор Проксайер мэдүүлээ. Үнэгэршэ шедиде президент Никсоний туралдан США-гай сэрэгтэй шэнэ боджэды конгрессэй засагид дээрэ үгэ хэлэхэдэ, тэрэ шүүжээлхөн байна. Сэрэгтэй гаргашануудай «горитхойн хороогодон» тухай правительствын тухайтайг сансохон болгошье, эдэ «алмагдан хан мүнгэ зөөри» шэнэ боджэдай ёноор олонтон ба конгресс-эй нюсаар Нейтагтодо бусаан үгтоод, милитарис ээлжээтэ проектуудтэй шапарт гаргалсагдаха гээд Проксайер онсолон тэмдэглэнхэй байна.

Сенаторай ханамжын ёноор энэ хадаа сошордомоор баримта болоно.

Хэлсэндэ гар табигдаба

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Наука, техникэ, гэгээрэл, культура ба бусад хабаринуудай талаар 1970—1971 онуудта СССР США хоёрой хоорондо харилсаа холбоо байгуулаха хэлсэндэ февралини 10-да эндэ гар табигдаа.

Энэ хадаа СССР США хоёрой хоорондо дурсагдахан хабаринуудай талаар баталгаалан долоодохи хэлсээн болоно.

Япон хэмэл оло табиба

ТОКИО. (ТАСС). Япон хадаа газарыс тойрон дашадга хэмэл оло табигдан дэлхэй дээрэхэ дүрбэдхи орон болоо. Хатуу тулшээр хүдэлдэг «Ламба-4С-5» гэжэ дүрбэн шаттай ракетэ хэрэгтэн, Утиноураги (Кюсю арал) амбуулианай шэнжээлгэн центральнэ энэ одон замда гаргалтаа.

Газарыс тойролог өөрингөө хэмэл оло табига гэжэ 1966—1969 онуудта Япон дүрбэ дахин нэгдэл хэхээтэ, урагшгүйгдэн байна бшуу.

Францин хадануудта аюулта ушар тохоболдо

ПАРИЖ. (ТАСС). Францин хадануудта (альбануудта) февралини 10-да оройн түүхээдэ үзэгдөггүй эхээр сабан хэмхэрэн унаа.

Угаа эхэ хэмхэтэй сабан (3,026 метр) Валь-Дисер (Савой департамент) курорт гур хэмхэрэн унажа, болжорон ороо, 200 гаран туристнуудай байрлалан томо отелин нэжэ зуун метр үргэнтэй сабан хэжэ жорон эржэ дайранан байна. Энэ үдэ туристууд нэгдэхид дахартаахы стоволо соо үгэлэнэй хоол бариха байгаа. Столовын сонхо ба үүдэ сүмэ сохин оройн сабан булгынь

ПРАВА БУРЯТИИ МУНВӨДЭРЭН НОМЕРТО!

Нэгэдхи хуудананда: республикын промышленностини түрүүнүүдэй зүблөн дээр хүжэр үшөөлөөд, наба барашоо. Энэ С. С. Асеевэй эхэн элнхэдэ, «Техникэ заһабарилгыс түрэгдэхэ» гэнэн В. Островскийн норреспонденти. «Ажалай Ленинскэ вахтада» гэнэн мэдээсэл.

Хоёрдох хуудананда: республикын промышленностини түрүүнүүдэй зүблөнөнэй материал.

Гурбадхи хуудананда: «Манай танилууд» гэнэн Э. Соновскийгай норреспонденти. Хилин саанааха абганан хонин.

Дүрбэдхи хуудананда: А. Куртиягай норреспонденти. Нютаг нютагай хонин. Спорт.

СӨНХИР ЭКРАНУУДА

19 часнаа холо, ойрын хонин. 19.15 минутанаа үхбүүдтэ зорюулагдана да м уулга. 19.35 минутанаа «В. И. Ленин бурял ардай зохёолдо» гэнэн дамжуулаа. 19.50 минутанаа кинофильм. 20 часнаа «Таандэ, туралхид» гэнэн дамжуулаа. 20.15 минутанаа «Совет сэргээш» гэнэн киножурнал. 20.25 минутанаа «Ажабайдалай намтар» гэнэн дамжуулаа. 20.45 минутанаа опереттэнэ хэхэг. 21.05 минутанаа уран найханай фильм.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редакторы—54-54, приёмная—54-93, зам. редакторы—68-08, зам. редакторы—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—68-76, 63-86, пронагмады в агитацин—56-23, промышленностини строительство—61-35, советского строительства и быта—68-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоры—67-81, информация—34-05, общественная приёмная—56-62, магистраль бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.